

FIȘA DISCIPLINEI

Introducere în metodologia și etica cercetării științifice

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	Istorie medievală, Premodernă și Istoria Artei; Istorie modernă, arhivistică și etnologie
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Arheologie
1.7. Forma de învățământ	Zi, cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Introducere în metodologia și etica cercetării științifice				Codul disciplinei	HLR1204
2.2. Titularul activităților de curs			Conf. Dr. Carmen Florea, Conf. Dr. Vlad Popovici				
2.3. Titularul activităților de seminar			-				
2.4. Anul de studiu	1	2.5. Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	DF / OB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	0
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	0
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					15
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat (consiliere profesională)					15
Examinări					2
Alte activități [de ex.: comunicare bidirecțională cu titularul de disciplină / tutorele]					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				72	
3.8. Total ore pe semestru				100	
3.9. Numărul de credite				4	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Suport prezentare video
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Nu este cazul

6.1. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/esențiale	• capacitatea de a plasa Istoria în contextul general al disciplinelor științifice • cunoașterea cadrului instituțional al cercetării istorice contemporane și a condiției cercetătorului; • înțelegerea importanței inovației în știință la modul general și în cercetarea istorică în particular • cunoașterea regulilor generale ale referențierii informației științifice • capacitatea de cercetare și redactare a lucrărilor științifice (prezentare la conferință, recenzie, studiu de specialitate) în domeniul istoriei.
Competențe transversale	• identificarea și selecția critică a informației din surse primare și secundare; • dezvoltarea obișnuinței dezbaterii argumentate și a construcției logice a discursului oral și scris.

6.2. Rezultatele învățării

Cunoștințe	• Studentul cunoaște poziția Istoriei în taxonomia generală a disciplinelor științifice și este familiarizat cu principalele dezbateri privind statutul său epistemologic. • Studentul cunoaște structura și funcționarea cadrului instituțional al cercetării istorice contemporane (institute, arhive, publicații) și condiția etică și profesională a cercetătorului. • Studentul înțelege importanța inovației metodologice și tematice în știință la modul general și în cercetarea istorică în particular (ex: istoria digitală, noile teorii). • Studentul cunoaște și recunoaște regulile generale de referențiere (citare, note de subsol, bibliografie) și standardele de integritate academică necesare în comunicarea științifică. • Studentul cunoaște formatul, structura și cerințele specifice pentru diferite tipuri de lucrări științifice (prezentare la conferință, recenzie, studiu de specialitate/articol).
Aptitudini	• Studentul este capabil să formuleze o problemă de cercetare validă și să aleagă o metodologie adecvată, plasând-o în contextul general al disciplinelor conexe (sociologie, antropologie etc.). • Studentul este capabil să identifice, să selecteze și să utilizeze resursele oferite de cadrul instituțional (arhive, biblioteci digitale, baze de date) pentru a-și susține cercetarea. • Studentul este capabil să aplice noile cunoștințe despre inovație pentru a propune abordări și instrumente moderne în analiza și interpretarea surselor istorice. • Studentul este capabil să utilizeze în mod independent și riguros regulile de referențiere pentru a construi un aparat critic ireproșabil în orice tip de lucrare academică. • Studentul este capabil să redacteze și să structureze lucrări științifice (recenzii, comunicări, studii) respectând cerințele de rigoare, coerență și obiectivitate specifice domeniului Istorie.

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

Responsabilități și autonomie	• Studentul va putea realiza o alegere documentată și informată a metodologiei pe care o va folosi în cercetarea dedicată lucrării de licență, asigurând o abordare științifică matură a temei. • Studentul va putea asuma responsabilitatea respectării eticii cercetării și a standardelor de integritate academică în toate etapele activității sale științifice. • Studentul va putea manifesta o atitudine proactivă și deschisă față de asimilarea noilor cunoștințe și metode (inovație), fiind conștient de necesitatea dezvoltării profesionale continue. • Studentul va putea utiliza cunoștințele de referențiere și structurare a argumentelor nu doar în sfera cercetării istorice, ci și în alte activități profesionale care necesită documentare riguroasă și comunicare clară. • Studentul va putea prezenta și susține public propria cercetare, asumându-și responsabilitatea calității științifice a informațiilor și argumentelor prezentate
--------------------------------------	---

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Dobândirea competențelor de bază în domeniul metodologiei cercetării istorice
7.2 Obiectivele specifice	• Înțelegerea și raportarea corectă la principiile metodologice ale cercetării științifice; • Dezvoltarea capacității de analiză critică a surselor și literaturii secundare; • Înțelegerea limitelor cercetării, atât a celor generate de surse, cât și a celor generate de contextul istoriografic și stadiul cunoașterii; • Îmbunătățirea abilităților de comunicare (scrisă și orală), interpretare, analiză, evaluare și autoevaluare. • Deprinderea principiilor și practicilor de bază ale eticii și integrității academice

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere (Vlad Popovici)	Prelegerea, dezbateră, exerciții la curs	2 ore
2. Cercetarea științifică azi (Carmen Florea)	Prelegerea, dezbateră, exerciții la curs	2 ore
3. Importanța inovației în cercetarea științifică (Vlad Popovici)	Prelegerea, dezbateră, exerciții la curs	2 ore
4. Ce este cercetătorul? Cum este cercetătorul? (Carmen Florea)	Prelegerea, dezbateră, exerciții la curs	2 ore
5. Sursele cercetării istorice (Vlad Popovici)	Prelegerea, dezbateră, exerciții la curs	2 ore
6. Cum alegem o temă de cercetare? (Vlad Popovici)	Prelegerea, dezbateră, exerciții la curs	2 ore
7. Etapele cercetării științifice (Carmen Florea)	Prelegerea, dezbateră, exerciții la curs	2 ore
8. Documentarea. Metodologia extragerii și referențierii informației din surse (Vlad Popovici)	Prelegerea, dezbateră, exerciții la curs	2 ore
9. Redactarea tezei de licență (Carmen Florea)	Prelegerea, dezbateră, exerciții la curs	2 ore
10. Aparatul critic al tezei de licență (Carmen Florea)	Prelegerea, dezbateră, exerciții la curs	2 ore
11. Structura unui studiu istoric (I) (Vlad Popovici)	Prelegerea, dezbateră, exerciții la curs	2 ore
12. Structura unui studiu istoric (II) (Vlad Popovici)	Prelegerea, dezbateră, exerciții la curs	2 ore

13. Etica și deontologia cercetării (Carmen Florea)	Prelegerea, dezbateră, exerciții la curs	2 ore
14. Ce sunt și ce nu sunt Digital Humanities (Carmen Florea)	Prelegerea, dezbateră, exerciții la curs	2 ore
Bibliografie		
Lucrări de bază (de lecturat cel puțin două dintre ele: una în română și una într-o limbă străină)		
Umberto Eco, Cum se face o teză de licență. Disciplinele umaniste, Constanța, Pontica, 2000.		
Ioan Dumitrache, Horia Iovu, Manual de autorat științific, 2011, e-book. http://www.ecs-univ.ro/UserFiles/File/Manual%20de%20autorat%20stiintific%2026.09.2011.pdf		
William Kelleher Storey, Writing history. A Guide for students, New York, Oxford University Press, 2009.		
John Lukacs, A Student's Guide to the Study of History, ISI Books, Wilmington, Delaware, 2000.		
Ron Iphofen, Handbook of Research Ethics and Scientific Integrity, Springer, 2020		
Lucrări speciale		
Șerban C. Andronescu, Tehnica scrierii academice, București, Editura Fundației „România de Măine”, 1997.		
David Blakesley, Jeffrey L. Hoogeveen, Writing. A Manual for the Digital Age, 2nd ed., Wadsworth, 2012, electronic edition		
Tracy Howell, Gary Kemp, Critical Thinking. A Concise Guide, Routledge, London – New York 2002.		
Meg Gorzyczi, Linda Elder, Richard Paul, Historical Thinking. Bringing Critical Thinking Explicitly into the Heart of Historical Study (https://www.criticalthinking.org/store/get_file.php?inventories_id=463&inventories_files_id=364)		
Constantin Oprean (coord.), Tehnici și metode ale cunoașterii științifice, Sibiu, Editura Universității „Lucian Blaga”, 2006.		
Aurel Pisochi, Aurel Ardelean, Introducere în metodologia cercetării științifice. Curs de inițiere, Arad, 2005.		
Ilie Rad, Cum se scrie un text științific în domeniul disciplinelor umaniste: principii și norme pentru redactarea unor lucrări științifice, Cluj-Napoca, Accent, 2008.		
Mihaela Șt. Rădulescu, Metodologia cercetării științifice: elaborarea lucrărilor de licență, masterat, doctorat, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2006.		
Jerzy Topolski, Metodologia istoriei, București, 1987.		
Gabrielle Griffin, Balancing Agendas: Social Sciences and Humanities in Europe, Arts and Humanities in Higher Education, 5 (2006): 229-41		
Jan Parker, Future Priorities of the Humanities in Europe: What Have the Humanities to Offer 21st Century Europe? in Arts and Humanities in Higher Education 6 (2007): 123-129		
Estelle M. Philips&Derek S. Pugh, How to Get a PhD. A Handbook for Students and Their Supervisors, editia a 4-a, Open University Press, 2005		
Maria Crăciun, The Conference Culture in Colloquia. Journal of Central European History, vol. XII, nr. 1-2 (2005): 189-97		
Matthew K. Gold (ed.), Debates in the Digital Humanities, Minneapolis - London: University of Minnesota Press, 2012		
Site-uri de internet și ghiduri video cu referințe bibliografice și explicații		
How to choose your dissertation topic: https://online.essex.ac.uk/blog/choose-dissertation-topic/		
How to choose a thesis topic (Dr. Chris Tisdell): https://www.youtube.com/watch?v=v71302KBsyc		
Finding a thesis topic (Rick Kool): https://www.youtube.com/watch?v=TjdV1S09aVo (pentru domeniul științelor naturii, însă aplicabil în mare măsură și științelor umaniste și sociale)		
Cambridge University virtual classroom, Faculty of History, What are Historical Sources? https://www.hist.cam.ac.uk/prospective-undergrads/virtual-classroom/historical-sources-what (și paginile următoare de pe link-urile aferente)		
Historical sources – overview: https://www.youtube.com/watch?v=-C129XLpTbo		
Chicago Manual of Style: https://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide.html		
Chicago Manual of Style: https://www.youtube.com/watch?v=WPKleOHG6i0		
Critical thinking – Fundamentals: Introduction to Critical Thinking: https://www.youtube.com/watch?v=Cum3k-Wglfw		
Critical Thinking (Stanford Encyclopaedia of Philosophy): https://plato.stanford.edu/entries/critical-thinking/		
Ghid împotriva plagiatului (lb. română): https://hiphi.ubbcluj.ro/Public/File/diverse/2022/Plagiat_DSIC_ro.pdf		
Ipoteza de cercetare: https://web.archive.org/web/20211206144028/https://www.soas.ac.uk/cedep-demos/000_P506_RM_3736-Demo/unit1/page_25.htm		
Plagiatul accidental: https://web.cn.edu/kwheeler/documents/Accidental_Plagiarism.pdf		
Plagiatul accidental: https://www.youtube.com/watch?v=TcbTz2D3-ZY		

Resurse bibliografice și arhivistice online
Anuarul Istoriografic al României și Bibliografia Istorică a României, https://www.bcuculuj.ro/ro/anuarul-istoriografic-al-romaniei
Arcanum: https://www.arcanum.hu/en/
Arhivele Naționale ale României (portal): https://descopera.arhivelenationale.ro
Arhivele Naționale ale României (website): https://arhivelenationale.ro/site/
D-Space BCU Cluj - http://dspace.bcuculuj.ro/
Digibuc - http://www.digibuc.ro/
Europeana: https://www.europeana.eu/portal/ro
Rețele sociale centrate pe activitate științifică
Researchgate - https://www.researchgate.net/

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul urmărește să ofere studenților un cadru adecvat pentru înțelegerea și viitoarea aprofundare a chestiunilor legate de metodologia cercetării istorice, atât la nivelul dezbaterii, cât și aplicativ. Este focalizat pe familiarizarea studenților cu toate tipurile de surse istorice (tradiționale și digitale/digitizate) și cu un spectru metodologic cât mai amplu, care constituie baza pentru redactarea viitoarei lucrări de licență și a oricăror activități de cercetare asociate.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Realizarea unui portofoliu de exerciții metodologice pe perioada desfășurării cursului	Evaluare portofoliu	40%
	Examen scris din materia de curs	Examen scris	60%
10.5 Seminar/laborator	-		
	-		
10.6 Standard minim de performanță			
Media ponderată a notelor trebuie să fie minim 5, însă fiecare notă în parte trebuie să fie, la rândul său, cel puțin 5.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă						
							

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu *Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic*, se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".